

PRAGA ROSA BOHEMIAE / CAPELLA MARIANA

1 Presulem ephebeatum

trabeatum radiatum
venustemus sedulo
Martinum cum preconio

Quiterrena parvi pendens
et ad alta se extendens
mundo abrenunciat
in quo crebro militat.

O Martini, olim mundi
miles demum verna Christi
salvatoris pisticus
stirpe tu eugenius.

Claustrum cito mancipasti
in quo Christo clentasti
sua nusquam stigmata
ignorans letalia.

Quam devote sistis rogans
oblectamenta dire negans
mundi simul hiis denegans
tue nutum anime.

Quare calles poli isti
enti deneganti scisti
sertum quia capere
ergo nos protegens

Qui fuisti mire negans
fasce perge timida
atque nimis denegans
saporis fastidia

Quia cluit mitem mos te
mitem pro te venerantibus
Christum roga ut ab hoste
tueamur protinus

Blessed in youth,

this bishop we praise, radiantly armored,
let everyone diligently beautify Martin
with most entreating praise.

He who, for the earthly children,
extended himself up to Heaven while
renouncing the world
in which he often fought.

O Martin, once a soldier of the world,
at last the windlass of Christ,
from whom you draw nobility.

How quickly you consecrated the cloister,
and attended, taking on the holy
stigmata with the joy of one

whose devotion
pleasures always refused delightfully,
and did refuse the world these things
denying, this was your soul's will.

Wherefore, your denying being,
knowing heaven,
brought us all together,
thereby shielding us.

You who were steadfast,
glad to refuse to go on in fearfulness,
also excessively driving off
that fearfulness.

Whereas you were so mild of manner,
mildly we reverence your name:
We ask you to beseech Christ
to protect us now and forever.

Biskupa tak blaženého,

v skvostné zbroji
Martina upřímně
oslavujme chválami.

Pozemskému malou váhu dával,
k výšinám se pozvedal
a svět se zřekl,
v němž chrabře bojoval.

Ó, Martine, vojáku světa,
nyní jsi zbraní Kristovou,
spasitelův věrný,
rodu urozeného.

Rychle jsi zbudoval klášter,
v němž jsi Krista vzýval,
nic jsi nedbal ran,
jež se ti staly radostí.

Jak oddaně jsi dlel na modlitbách,
odříkal sis odříkání
a s ním i svět,
tak ti velela tvá vůle.

Ty's poznal cesty nebeské
a věděl's, že odříkáš se toho,
co jistě vezme za své,
proto buď nám ochráncem.

Ty, který sis tak podivuhodně odříkal,
pospíchal jsi od mrzkých břemen
a zcela ses odvrátil
od vůně jejich vábení.

Neboť tvé jednání bylo vlídné
buď vlídný k těm, kdo tě ctí,
pros Krista, ať jsme chráněni
před nepřítelem i v budoucích časech.

Hosque de miseria
duc ad celi culmina
ubi eve sedulo
celi fruamur bravo.
Amen.

4 Recordare virgo
dum consteteris in conspectu Dei,
ut loquaris pro nobis bona
et ut avertat indignationem suam.

Ab hac familia.
Tu propicia,
Mater eximia,
pelle vicia,
fer remedia
reis in via,
dans in patria
vite gaudia.
Pro quibus dulcia
tu preconia,
laudes cum gracia
suscipe, pia Virgo Maria,
da gaudia nobis.

6 Largire nunc, mitissime
gratiam tuam genti Bohemice,
ut pacem firmam tribuas,
in omnibus custodias foveas.

9 Stabat Mater Dolorosa
juxta cruce[m] lacrymosa,
dum pende[re]bat Filius.

Cujus animam gementem,
contristatam et dolentem
pertransivit gladius.

O quam tristis et afflicta
fuit illa benedicta
Mater Unigeniti.

Lead these people from misery
to heaven's heights,
where with great diligence
they may enjoy their true reward.
Amen.

Remember, O Virgin Mother,
when you stand in the sight of God,
to speak good things for us
and to turn away his indignation.

From this household.
Well-disposed one,
excellent mother,
drive away vices,
bring remedies
to sinners on their journey,
giving them in their fatherland
the joys of life.
In return receive
sweet tributes,
praises with glory,
merciful Virgin Mary.

O Mightiest, now grant
thy mercy to the Czech nation,
do give us lasting peace
and universal protection.

At the cross her station keeping,
stood the mournful mother weeping,
close to Jesus to the last.

Through her heart, his sorrow sharing,
all his bitter anguish bearing,
now at length the sword had passed.

Oh how sad and sore distressed
was that mother highly blessed,
of the sole-begotten One!

Tento lid z bídy
veď k nebeským výšinám,
kde v bezpečném věku
budeme užívat nebeskou odměnu.
Amen.

Nezapomeň, panenská Matko,
až staneš Bohu tváří v tvář,
abys o nás promluvila v dobrém,
ať on od nás odvrátí své rozhořčení.

Od této rodiny
Ty, nám nakloněná,
Matko jedinečná,
odvrať hříchy,
přines uzdravení na cestě
těm, kdo se provinili,
dej jim ve vlasti
životodárné radosti.
Za ně přijmi
sladké chvalozpěvy
a půvabné chvály,
zbožná Panno Marie,
dej nám radosti.

Uděl teď, nejlaskavější,
svou milost lidu českému,
abys mu tak dal trvalý mír
a poskytl všestrannou ochranu.

Vedle kříže matka stála,
hořké slzy prolévala,
neboť na něm visel syn.

Její duši zarmoucenou,
nářku plnou, utrápenou,
pronikl meč bolesti.

Ó, jak smutná, otřesená,
byla ona požehnaná
Matka syna Božího.

Quae maerebat et dolebat,
et tremebat, dum videbat
nati poenas inclyti.

Quis est homo, qui non fleret,
Christi Matrem si videret
in tanto supplicio?

Quis non posset contristari,
Piam Matrem contemplari
dolentem cum filio?

Pro peccatis suae gentis
vidit Jesum in tormentis
et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem natum
morientem desolatum,
dum emisit spiritum.

Christe, verbum, fons amoris,
me sentire fac favoris,
vimque tuae gratiae.

Fac ut ardeat cor meum
in amando Patrem Deum
ut tibi complaceam.

Christe martyrum corona,
tu quae sunt in me condona
rem et nomen criminis.

Fac me quaeso tuam mortem,
passionis tuae fortem
et plagas recolere.

Fac me tecum vulnerari,
fac me spiritu donari
qui gubernas omnia.

Christ above in torment hangs;
she beneath beholds the pangs
of her dying glorious Son.

Is there one who would not weep,
whelmed in miseries so deep
Christ's dear Mother to behold?

Can the human heart refrain
from partaking in her pain,
in that Mother's pain untold?

For the sins of His own nation
saw Him hang in desolation,
all with bloody scourges rent.

Bruised, derided, cursed, defiled,
she beheld her tender child,
till His Spirit forth he sent.

O, Christ, fountain of love,
touch my spirit from above,
make my heart with thine accord.

Make me feel as Christ has felt;
make my soul to glow and melt
with the love of our Lord.

Holy Christ, thou crown of martyrs;
in my heart each wound renew
of thine body crucified.

Let met share with thee Thy pain,
thou for all my sins were slain,
thou for me in torments died.

Wounded with thy every wound,
steep my soul till it hath swooned
in thy very blood away.

Co cítila, jak trpěla
Svatá matka, když viděla
rány syna slavného.

Kde je člověk, jenž zadrží
pláč, když vidí matku Boží
v takovém ponížení?

Kdo nechápe její smutek,
necítí, co matka Krista
trpí spolu se synem?

Hle, pro hříchy lidstva všeho
vidí v mukách syna svého,
jak je krutě bičován.

Vidí svoje drahé dítě
v umírání opuštěné,
když vydechne naposled.

Kriste, slovo, lásky zdroji,
dej mi cítit přízeň tvoji,
dej mi vyslovit svůj vděk.

Dej, ať srdce moje hoří
láskou ke Kristu a k Bohu,
abych se mu podobal.

Kriste, palmo mučedníků,
ty, jenž vydáván jsi za mne
v strašlivou moc zločinu.

Dej, ať s tvou smrtí znovu
utrpení nésti mohu,
rány tvoje prožívat.

Bolest tvoji, utrpení,
dej i křížem opojení,
až do krve zraněn být.

Inflammatum et accensus,
per te Christe sim defensus
in die iudicii.

Fac me cruce custodiri,
morte tua praemuniri
confoveri gratia.

Quando corpus tumulatur,
da ut spiritus fruatur
beatorum gloria.
Amen.

10 In te, Domine, speravi;
non confundar in aeternum:
in iustitia tua libera me.
Inclina ad me aurem tuam;
accelera ut eruas me.
Esto mihi in Deum
protectorem, et in domum
refugii, ut salvum me facias.

Quoniam fortitudo mea
et refugium meum es tu;
et propter nomen tuum
deduces me et enutries me.
Educes me de laqueo hoc
quem absconderunt mihi,
quoniam tu es protector meus.
In manus tuas commendo
spiritum meum; redemisti me,
Domine Deus veritatis.

11 Defunctum Charites Vaetem
moerore requirunt
mittentes duplices ore gemente manus.
Musicus huncque chorus deplorat Caesaris;
eheu, ulterius Clotho si tenuisset onus.
Qui vario praestans virtutis
nomine Musis orbis in
extremo cliate notus erat.
Hunc et jure pius Caesar

Stay with me, O Christ be nigh,
lest in flames I burn and die,
in that awful judgment day.

Christ, be thy cross my defense,
thy death my beacon hence,
grant me thy benevolence.

While my body here decays,
may my soul thy goodness praise,
safe in Paradise with Thee.
Amen.

In thee, O Lord, have I put my trust:
let me never be put to confusion,
deliver me in thy righteousness.
Bow down thine ear to me:
make haste to deliver me.
And be thou my strong rock,
and house of defence:
that thou mayest save me.

For thou art my strong rock,
and my castle: be thou also my guide,
and lead me for thy Name's sake.
Draw me out of the net that they have
laid privily for me: for thou art my strength.
Into thy hands I commend my spirit:
for thou hast redeemed me,
O Lord, thou God of truth.

The tearful Graces
wring their hands, calling back
the deceased Vaet.
The musicians of the emperor's
choir lament him too:
O, if only Clotho would keep spinning!
With all his strength he applied himself
to the Muses and was celebrated
in the most remote parts of the world.

V lásku ponořen a spálen,
pro tebe jsem, Kriste, hájen
v onen hrozný soudu den.

Ať jsem křížem ochraňován,
smrtí tvou podporován
a zahrnut milostí.

Po smrti pak mého těla
dopřej, aby duše směla
vejít v ráje království.
Amen.

Hospodine, utíkám se k tobě,
kéž nejsem na věky zahanben;
pomoz mi vyváznout pro svou spravedlnost!
Skloň ke mně své ucho,
pospěš, vysvoď mě,
buď mi skálou záštitnou,
buď Opevněným domem
pro mou spásu.

Tys můj skalní štít
a pevná tvrz má,
veď mě pro své jméno a doveď mě k cíli.
Vyvleč mě z té sítě, již mi nastražili,
vždyť jsi záštitou má.
Svého ducha kladu do tvých rukou,
vykoupils mě,
Hospodine, Bože pravý.

Charitky s tváří uplakanou
vztahují ruce a v zármutku
volají zpět zesnulého Vaeta.
I sbor císařských hudebníků ho oplakává:
ach, kéž by Klóthó byla pozdržela
svůj úkol o něco déle!
On ze všech sil se věnoval Múzám
v nejrůznějších podobách a proslavil se
až do nejzazších končin světa.

sibi luget ademptum:
languet enim rapto
Musica praesidio.

12 **Præcinite Domino**

in confessione; psallite Deo
nostro in cithara.
Qui operit caelum nubibus,
et parat terræ pluviam;
qui producit in montibus fœnum,
et herbam servituti hominum;
qui dat jumentis escam ipsorum,
et pullis corvorum invocantibus eum.

13 **Qui confidunt in Domino**

sicut mons Sion,
non commovebitur
in aeternum.
Qui habitat in Jerusalem,
montes in circuitu eius,
et Dominus in circuitu populi eius,
Ex hoc nunc et usque in saeculum.

14 **Te Deum laudamus:**

te Dominum confitemur.
Te aeternum Patrem
omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli;
tibi caeli et universae Potestates;
Tibi Cherubim et Seraphim
incessabili voce proclamant:
Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra
maiestatis gloriae tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbem terrarum

It is only right that the pious emperor
should mourn him thus;
even Music herself is pining away,
having lost her protector.

O sing unto the Lord

with thanksgiving: sing praises
upon the harp unto our God:
Who covereth the heaven with clouds,
and prepareth rain for the earth:
and maketh the grass to grow upon
the mountains, and herb for the use of men;
Who giveth fodder unto the cattle:
and feedeth the young ravens
that call upon him.

They that trust in the Lord

shall be as Mount Sion:
he shall not be moved for ever
that dwelleth in Jerusalem.
Mountains are round about it:
so the Lord is round
about His people,
from henceforth now and for ever.

We praise thee, O God:

we acknowledge thee to be the Lord.
All the earth doth worship thee:
the Father everlasting.
To thee all Angels cry aloud:
the Heavens, and all the Powers therein.
To thee Cherubim and Seraphim:
continually do cry, Holy, Holy, Holy:
Lord God of Sabaoth:
Heaven and earth are full
of the Majesty: of thy glory.

The glorious company of the Apostles: praise thee.
The goodly fellowship of the Prophets: praise thee.
The noble army of Martyrs: praise thee.
The holy Church throughout all the world:

Právem zbožný císař truchlí
nad jeho ztrátou:
chřadne totiž i sama hudba,
jež přišla o svého ochránce.

Opěvujte Hospodina

děkovnou písní,
hrajte na citeru našemu Bohu,
který mračny zatahuje nebe,
déšť připravuje zemi,
dává vpučet na horách
trávě a bylinám, aby sloužily lidem.
Dobytku poskytuje potravu
i krkavčím holátkům,
když k němu křičí.

Kdo věří v Pána,

jako hora Sion
se nepohne z místa navěky.
Kdo bydlí v Jeruzalémě,
má hory ve své blízkosti,
jako je v Pán v blízkosti svého lidu,
od nynížška až na věky.

Bože, tebe chválíme,

tebe, Pane, vebíbíme.
Tebe, věčný Otče,
oslavuje celá země.
Všichni andělé,
všechny mocné nebeské zástupy.
Všichni cherubové i serafové,
bez ustání volají:
Svatý, Svatý, Svatý, Pán,
Bůh zástupů.
Plná jsou nebesa i země
tvé vznešené slávy.

Oslavuje tě sbor tvých apoštolů,
chválí tě velký počet proroků,
vydává o tobě svědectví zástup mučedníků;
a po celém světě

sancta confitetur Ecclesia,
Patrem immensae maiestatis:
Venerandum tuum verum et unicum Filium;
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, Christe.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem,
non horruisti Virginis uterum.
Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti
credentibus regna caelorum.
Tu ad dexteram Dei sedes,
in gloria Patris.
Iudex crederis esse venturus.
Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni:
quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis in gloria numerari.
Salvum fac populum tuum,
Domine, et benedic hereditati tuae.
Et rege eos, et extolle illos usque in aeternum.
Per singulos dies benedicimus te;
Et laudamus Nomen tuum in saeculum,
et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto sine
peccato nos custodire.
Miserere nostri domine,
miserere nostri.
Fiat misericordia tua,
Domine, super nos,
quemadmodum speravimus in te.
In te, Domine, speravi:
non confundar in aeternum.

doth acknowledge thee;
The Father: of an infinite Majesty;
Thine honourable, true: and only Son;
Also the Holy Ghost: the Comforter.

Thou art the King of Glory: O Christ.
Thou art the everlasting Son: of the Father.
When thou tookest upon thee to deliver man:
thou didst not abhor the Virgin's womb.
When thou hadst overcome the sharpness of death:
thou didst open the Kingdom of Heaven to all believers.
Thou sittest at the right hand of God: in the glory of the Father.
We believe that thou shalt come:
to be our Judge.
We therefore pray thee, help thy servants:
whom thou hast redeemed with thy precious blood.

Make them to be numbered with thy
Saints: in glory everlasting.
O Lord, save thy people: and bless thine heritage.
Govern them: and lift them up for ever.
Day by day: we magnify thee;
And we worship thy Name:
ever world without end.

Vouchsafe, O Lord: to keep us
this day without sin.
O Lord, have mercy upon us:
have mercy upon us.
O Lord, let Thy mercy lighten upon us:
as our trust is in thee.
O Lord, in thee have I trusted:
let me never be confounded.

Adapted from Edward Caswall

vyznává tě tvá církev:
neskonale velebný, všemohoucí Otče,
úctyhodný Synu Boží, pravý a jediný,
božský Utěšiteli, Duchu svatý,

Kriste, Králi slávy,
tys od věků Syn Boha Otce;
abys člověka vykoupil,
stal ses člověkem a narodil ses z Panny;
zlomil jsi osten smrti
a otevřel věřícím nebe;
sedíš po Otcově pravici
a máš účast na jeho slávě.
Věříme, že přijdeš soudit, a proto tě prosíme:
přispěj na pomoc svým služebníkům,
vždyť jsi je vykoupil předrahou krví.

Dej, ať se radují s tvými
svatými ve věčné slávě.
Zachraň, Pane, svůj lid,
žehnej svému dědictví,
veď ho a stále pozvedej.
Každý den tě budeme velebit
a chválit tvé jméno po všechny věky.

Pomáhej nám i dnes,
ať se nedostaneme do područí hříchu.
Smiluj se nad námi,
Pane, smiluj se nad námi.
Ať spočíne na nás tvé milosrdenství,
jak doufáme v tebe.
Pane, k tobě se utíkáme,
ať nejsme zahanbeni navěky.